

3. ในกรณีที่ทรัพย์สินที่เอาประกันถูกไฟไหม้และเกิดความเสียหายเป็นจำนวนน้อย และได้มีการนำเอาทรัพย์สินที่เสียหายไปทำการซ่อมแซมใหม่หรือซื้อมาทดแทนใหม่และกรมธรรม์เดิมยังใช้ได้ต่อไป ในกรณีเช่นนี้บัญชีค่าเบี้ยประกันภัยจ่ายล่วงหน้าไม่ต้องปิดบัญชีให้ใช้วิธียกยอดใช้ต่อไป

บัญชีขาดทุนจากไฟไหม้ (FIRE LOSS ACCOUNT)

เมื่อเกิดเพลิงไหม้ให้เปิดบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้และบันทึกรายการบัญชีต่อไปนี้ลงในบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้ :-

บัญชีขาดทุนจากไฟไหม้

25X0	25X0
1. ราคาตามบัญชีของทรัพย์สินที่ถูกไฟไหม้ xx	1. ราคาซากของทรัพย์สิน (Salvage value) xx ถ้าผู้เอาประกันเป็นผู้เก็บรักษา
2. ราคาทุนของสินค้าที่ถูกไฟไหม้โดยประมาณ xx (กรณีกิจการบันทึกสินค้าโดยวิธี Periodical Inventory basis) หรือราคาตามบัญชีของสินค้าที่ถูกไฟไหม้ (กรณีกิจการบันทึกสินค้าโดย Perpetual inventory basis)	2. จำนวนเงินที่ได้รับชดใช้จากบริษัทรับประกัน xx
3. ค่าใช้จ่ายใด ๆ ที่เกิดขึ้นอันเป็นผลโดยตรงจากไฟไหม้ xx	
4. ค่าเบี้ยประกันภัยที่จ่ายล่วงหน้าไปและถือว่าหมดอายุเพราะถูกไฟไหม้ xx	

ผลต่างของบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้ จะเป็นกำไรหรือขาดทุนจากไฟไหม้ให้ปิดไปบัญชีกำไรขาดทุนในวันสิ้นงวด (Profit and loss account) หรือกำไรสะสม (Retained earning account) เป็นรายการรายได้หรือรายจ่ายพิเศษสำหรับบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้ที่มีลักษณะคล้ายบัญชีกำไรขาดทุน

การประมาณหาจำนวนสินค้าที่ถูกไฟไหม้ (ESTIMATED INVENTORIES LOSS IN FIRE)

การคำนวณหาจำนวนสินค้าที่มีอยู่ ณ วันไฟไหม้คือ “การคำนวณหาราคาสินทรัพย์ ณ วันไฟไหม้ (Insurable value of property at the data of the loss) ซึ่งถือหลักมูลค่าปัจจุบันของสินทรัพย์ (Actual cash value of property) ซึ่งการคำนวณหาราคาสินค้า ณ วันไฟไหม้จะไม่ใช้วิธี Lifo, Average Cost หรือวิธีราคาทุนหรือราคาตลาดที่ต่ำกว่า

แต่ถ้ากิจการค้าใช้วิธีบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือแบบ Perpetual inventory basis แล้ว กิจการค้าจะทราบจำนวนสินค้าที่มีอยู่ ณ วันไฟไหม้ได้จากสมุดบัญชีทันที ทั้งนี้เพราะในสมุดบัญชีจะแสดงถึงปริมาณและชนิดของสินค้าได้อย่างชัดเจนที่สุด แต่ถ้าสมุดบัญชีถูกไฟไหม้หรือกิจการค้าใช้วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ โดยวิธี Periodic inventory basis แล้ว ในการประมาณหาจำนวนสินค้าคงเหลือ ณ วันไฟไหม้ ก็อาจจะทำได้โดยใช้วิธี Gross profit method หรือ Gross profit test กล่าวคือ ให้ใช้อัตรากำไรขั้นต้นปกติที่ผ่านมาแล้วคำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ขายโดยประมาณ แล้วนำมาหักออกจากยอดสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย ผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นจำนวนสินค้าที่คงเหลืออยู่ ณ วันที่เกิดเพลิงไหม้

การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยวิธีกำไรขั้นต้น (GROSS PROFIT METHOD OF DETERMINING INVENTORY)

ในทางปฏิบัติการตรวจสอบหาความถูกต้องของยอดสินค้าคงคลังนั้นส่วนใหญ่จะใช้วิธีการตรวจสอบยอดต้นทุนสินค้าคงคลัง ณ วันที่ต้องการทราบยอด ซึ่งได้บันทึกไว้ในสมุดบัญชีเกี่ยวกับรายการเปลี่ยนแปลงของสินค้าคงเหลือตามความเป็นจริงในบัญชีสินค้า แต่ถ้าไม่มีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินค้าก็อาจใช้วิธีการตรวจนับที่โกดังสินค้า ณ วันที่ต้องการทราบว่ามีจำนวนเท่าไร แล้วทำการตีราคาสินค้านั้นในราคาทุน ราคาตลาดหรือราคาทุนที่ต่ำกว่า ราคาขาย หรือตีราคาสินค้าในราคาใดก็ได้แล้วแต่นโยบายของกิจการค้านั้น

อย่างไรก็ตามในกรณีที่สินค้าของกิจการค้าถูกไฟไหม้ หรือเกิดจากเหตุการณ์ที่ไม่คาดว่าจะเป็นเหตุซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่สุดวิสัย หรือไม่มีการจดบันทึกบัญชีเกี่ยวกับรายละเอียด ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับต้นทุนสินค้าคงคลังนั้นจนทำให้ไม่สามารถคำนวณหายอดต้นทุนสินค้านั้นได้ ตามวิธีที่ได้เคยกระทำมาแล้วได้จึงนิยมใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ โดยวิธีกำไรขั้นต้น (Gross Profit Method)

สำหรับการตีราคาสินค้าโดยวิธีกำไรขั้นต้นนี้ได้ตั้งอยู่บนข้อสมมติฐานที่ว่า

(1) ยอดต้นทุนสินค้าคงเหลือต้นงวด + ยอดซื้อ = ยอดต้นทุนสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย

(2) ไม่มีการขายสินค้านั้น

(3) ถ้ามีการขายสินค้าก็ให้คำนวณหายอดต้นทุนสินค้าที่ขายโดยต้องรู้อัตรากำไรขั้นต้น โดยด้วงเฉลี่ยจากการดำเนินงานในอดีตว่ากิจการค้านั้นมียอดกำไรขั้นต้นเป็นอัตราร้อยละเท่าใดของยอดขายเพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการคำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ขาย (Cost of Goods Sold) เมื่อคำนวณหายอดต้นทุนสินค้าที่ขายได้ก็นำเอายอดนี้ไปหักออกจากยอดรวมของสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย (สินค้าคงเหลือยกมาต้นงวด + ซื้อสุทธิ) ก็จะได้ยอดต้นทุนสินค้าคงเหลือ

โดยปกติ กิจการค้าต่าง ๆ จะใช้วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือแบบกำไรขั้นต้นในกรณีที่

(1) สินค้าถูกไฟไหม้

(2) ต้องการประหยัดค่าใช้จ่าย และประหยัดเวลาในการคำนวณหาต้นทุนสินค้าคงเหลือ เพราะวิธีกำไรรำชั้นต้นเป็นการง่ายแก่การตีราคาสินค้าคงเหลือ และรู้ผลรวดเร็วกว่าวิธีการตรวจนับและตีราคาสินค้า ณ วันสิ้นงวด

(3) ต้องการทราบจำนวน และต้นทุนสินค้าคงคลังเพื่อจัดทำงบการเงินในระหว่างงวด (Interim Statements) หรือเพื่อคำนวณหายอดสินค้าคงเหลือเป็นรายอาทิตย์ รายเดือน

(4) เพื่อหายอดสินค้าคงคลังเป็นรายสัปดาห์

(5) กิจการค้าส่วนมากนิยมใช้วิธีการคำนวณหากำไรชั้นต้น เพื่อให้เปรียบเทียบตรวจสอบ และเป็นการยืนยันยอดสินค้าที่คำนวณหามาได้โดยวิธีอื่นว่าถูกต้องเชื่อถือได้หรือไม่

นอกจากนี้การคำนวณหายอดต้นทุนสินค้าที่ขายโดยวิธีกำไรรำชั้นต้นนั้นกิจการค้านิยมใช้อยู่ 2 กรณี ด้วยกัน คือ

(1) คิดอัตรากำไรชั้นต้นเป็นร้อยละของยอดขาย

(2) คิดอัตรากำไรชั้นต้นเป็นร้อยละของต้นทุน

กรณีที่ 1 การคิดอัตรากำไรชั้นต้นเป็นร้อยละของยอดขาย

(GROSS PROFIT AS A PERCENTAGE OF SALE)

ในกรณีนี้จะต้องทราบว่ากิจการค้าปกติขายสินค้าโดยบวกกำไรไว้เท่ากับที่เปอร์เซ็นต์ของยอดขายซึ่งอาจแสดงให้เห็นได้จาก ตัวอย่างที่ 8

ตัวอย่างที่ 8 สมมติว่า กิจการค้ามียอดสินค้าคงเหลือยกมาในราคาทุน 60,000 บาท และซื้อสินค้าในราคาทุน 200,000 บาท แต่มียอดขายระหว่างงวด = 280,000 บาท ในการนี้กิจการค้าตั้งอัตรากำไรชั้นต้นถาวรเฉลี่ย = 30% ของยอดขาย

ให้ทำ คำนวณหายอดต้นทุนสินค้าคงเหลือยกไป

วิธีทำตัวอย่างที่ 8

	บาท
สินค้าคงเหลือยกมา (ราคาทุน)	60,000
บวก ซื้อ (ราคาทุน)	<u>200,000</u>
ยอดรวมสินค้าที่มีไว้เพื่อขาย (ราคาทุน)	260,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย :-	
ยอดขาย	280,000
หัก กำไรชั้นต้น	
(30% ของยอดขาย 280,000)	<u>84,000</u>
สินค้าคงเหลือยกไปตีราคาโดยประมาณ	<u><u>196,000</u></u>
	<u>64,000</u>

ตัวอย่างที่ 9 สมมติว่ากิจการค้าแห่งหนึ่งมียอดขายระหว่างปี 25X0 ทั้งสิ้น 200,000 บาท อัตรา กำไรขั้นต้น 40% ของยอดขาย ต้นทุนสินค้าคงเหลือยกมาต้นงวด 32,000 บาท ซื้อระหว่างงวด 135,600 บาท ค่าขนส่งขาเข้า 3,000 บาท ส่งคืน 600 บาท ต่อมา ณ 30 ธันวาคม 2540 เกิดเพลิงไหม้

ให้คำนวณหา ยอดต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ วันที่เกิดเพลิงไหม้

วิธีทำตัวอย่างที่ 9

งบย่อที่ 1 เมื่อรู้อัตรากำไรขั้นต้น 40% ของยอดขายก็ให้เอาอัตราส่วนนี้ไปหักออกจากยอดขาย ซึ่งจะต้อง 100% ก็จะได้ยอดต้นทุนสินค้าที่ขาย ซึ่ง = ยอดขาย - กำไรขั้นต้น
 = 100% - 40%
 = 60%

ซึ่งแสดงการคำนวณหาได้ดังนี้ :-

ยอดขาย	100%	ขาย	100%
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>?</u>	ต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>60%</u>
กำไรขั้นต้น	<u>40%</u>	กำไรขั้นต้น	<u>40%</u>
เมื่อได้ยอดต้นทุนสินค้าที่ขาย (Cost of Goods Sold)		= 60%	ของขาย
		= 60%	200,000
			= 120,000 บาท แล้ว

ยอดต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ วันที่เกิดเพลิงไหม้ แสดงการคำนวณได้ดังนี้ :-

		บาท
สินค้าคงเหลือยกมา		32,000
บวก ซื้อสุทธิ :-		
ซื้อ	135,600	
บวก ค่าขนส่งขาเข้า	<u>3,000</u>	
	138,600	
หัก ส่งคืน	<u>600</u>	138,000
ต้นทุนสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย		170,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย (ดูงบย่อที่ 1)		<u>120,000</u>
สินค้าคงเหลือ ณ วันที่เกิดเพลิงไหม้โดยการประมาณ		<u><u>50,000</u></u>

ตัวอย่างที่ 10 กิจการค้าแห่งหนึ่งมีสินค้าคงเหลือยกมาต้นงวด 30,000 บาท จำนวนสินค้าที่ซื้อตั้งแต่วันต้นงวดจนถึงวันไฟไหม้รวมทั้งสิ้น 60,000 บาท จำนวนสินค้าที่ขายทั้งสิ้นตั้งแต่วันต้นงวดจนถึงวันที่ถูกไฟไหม้รวม 75,000 บาท อัตรากำไรขั้นต้นถัวเฉลี่ยสำหรับระยะเวลาที่ผ่านมา $33\frac{1}{3}\%$

ให้ทำ การคำนวณหาจำนวนสินค้าคงเหลือ ณ วันไฟไหม้

วิธีทำตัวอย่างที่ 10

คำนวณหาต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ วันไฟไหม้ ดังนี้			
สินค้าคงเหลือต้นงวด		30,000	บาท
บวก ซื้อ		<u>60,000</u>	บาท
สินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย		90,000	บาท
หัก ต้นทุนขายโดยประมาณ :-			
ขาย	75,000		
หัก กำไรขั้นต้น $33\frac{1}{3}\%$	<u>25,000</u>	<u>50,000</u>	บาท
สินค้าคงเหลือ ณ วันไฟไหม้โดยประมาณ		<u><u>40,000</u></u>	บาท

จากโจทย์ตัวอย่างข้างต้นอาจสังเกตได้ว่า วิธี **Gross profit method** อาจจะใช้ไม่ได้ในการคำนวณหาจำนวนสินค้าคงเหลือโดยประมาณถ้าไม่มีการตรวจสอบข้อมูลให้ถูกต้องเสียก่อน อย่างไรก็ตามยังมีส่วนประกอบอีกหลายอย่างที่ต่อระมัดระวังในการประมาณจำนวนสินค้าคงเหลือโดยวิธี **Gross profit method** คือ

- ราคาซื้อขายในขณะนั้น
- ได้รับสินค้าแล้ว แต่ไม่ได้บันทึกบัญชีเนื่องจากไม่ได้รับใบส่งของ
- บันทึกการซื้อก่อนได้รับใบเสร็จ
- ไม่ได้บันทึกการขายและการส่งสินค้าที่ขายได้ ถึงแม้ว่าได้ส่งของไปแล้วก็ตาม

นอกจากนั้นการประมาณจำนวนสินค้าคงเหลือแบบ **Inventory pricing method** ยังอาจมีผลต่อวิธีประมาณราคาสินค้าคงเหลือแบบ **Gross profit method** ถ้าใช้วิธี **First-Out Inventory Method** มูลค่าสินค้าอาจมีผลสะท้อนต่อต้นทุนเดิมของสินค้าที่ซื้อมาซึ่งอาจมีจำนวนไม่ตรงกับมูลค่าประกัน การปรับปรุงลดจำนวน คงเหลือ สินค้าที่เสียหายจากไฟไหม้สินค้าที่ล้ำสมัยเหล่านี้ เพื่อว่ายอดรวมของมูลค่าสินค้าคงเหลือจะได้เท่ากับจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันภัยของสินค้าที่เสียหาย ส่วนในการบันทึกบัญชีเมื่อได้ยอดเงินสินค้าที่เสียหายแล้วก็ให้ปิดบัญชีด้วยจำนวนที่เสียหาย ทั้งสิ้นโอนไปเข้าบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้

ถ้าสินค้าถูกไฟไหม้ทั้งหมด ให้ปิดบัญชีสินค้าคงเหลือเข้าบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้โดยการเดบิตบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้จำนวน 40,000 บาท และเครดิตบัญชีสินค้า 40,000 บาท แต่ถ้าสินค้าเสียหายเพียง 40% ให้โอนจำนวนสินค้าคงเหลือออกจากบัญชีสินค้าโดยเครดิตบัญชีสินค้า 16,000 บาท และเดบิตบัญชีขาดทุนจากไฟไหม้เพียง 16,000 บาท (40% 40,000 บาท) นอกจากนี้ในการคำนวณหาสินค้าคงเหลือ ณ วันไฟไหม้ อาจจะแสดงให้เห็นได้ในรูปของบัญชีดังนี้

บัญชีกำไรขาดทุน

2540		2540	
สินค้าคงเหลือต้นงวด	30,000	ขาย	75,000
ซื้อ	60,000	สินค้าคงเหลือ ณ วันไฟไหม้	
		โดยประมาณ	40,000
กำไรขั้นต้น $33\frac{1}{3}\%$ ของยอดขาย	<u>25,000</u>		<u> </u>
	<u>115,000</u>		<u>115,000</u>

กรณีที่ 2 การคิดกำไรขั้นต้นเป็นร้อยละของต้นทุน (Gross profit as a Percentage of Sale)

ตัวอย่างที่ 11

สมมติว่ากิจการค้าแห่งหนึ่งคิดอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับ 60% ของต้นทุนสินค้าที่ขาย และมีรายละเอียดข้อมูลบางส่วนดังนี้

	บาท
ยอดขายสุทธิ	100,000
ยอดรวมสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย	85,000

ให้ทำ คำนวณหายอดต้นทุนสินค้าคงเหลือปลายงวดโดยวิธีการประมาณการ

วิธีทำตัวอย่างที่ 11

งบทที่ 1

- ต้นทุนสินค้าที่ขาย	100%
- กำไรขั้นต้น 60% ของต้นทุนสินค้าที่ขาย	<u>60%</u>
∴ ยอดขาย	<u>160%</u>

$$\text{ต้นทุนสินค้าที่ขาย } \frac{100}{160} \times 100,000 = 62,500 \text{ บาท}$$

ต้นทุนสินค้าคงเหลือปลายงวดคำนวณหาได้ดังนี้ :-

ยอดรวมต้นทุนสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย	85,000 บาท
หัก ต้นทุนสินค้าขาย (ดูบที่ 1)	62,500 บาท
ต้นทุนสินค้าคงเหลือปลายงวดโดยประมาณ	<u>22,500 บาท</u>

ตัวอย่างที่ 12 ณ วันที่ 15 มีนาคม 25X2 สินค้าของบริษัทดารณี จำกัด ถูกไฟไหม้เสียหายหมด นอกจากนี้ ก็มีการค้าแสดงยอดขายและรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าในระหว่างปี 25X2 จนถึงวันไฟไหม้ ได้ดังนี้ :-

ยอดขาย	140,000 บาท
รับคืน	6,000 บาท
สินค้าคงเหลือ 1 ม.ค. 25X2	50,000 บาท
ซื้อ	80,000 บาท
ค่าระวางเข้า	1,200 บาท
ส่งคืน	3,200 บาท

ให้คำนวณ ราคาต้นทุนของสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ถูกไฟไหม้ โดยสมมติว่า :-
สินค้าขายไปในราคาที่คิดไว้สูงกว่าทุน 60%

วิธีทำตัวอย่างที่ 12

สินค้าขายไปในราคาที่สูงกว่าทุน	60%
ทุน	<u>100%</u>
∴ ราคาขาย	<u>160%</u>

ต้นทุนสินค้าคงเหลือปลายงวด ณ วันที่ถูกไฟไหม้คำนวณได้ดังนี้ :-

สินค้าคงเหลือ 1 ม.ค.		50,000 บาท
บวก ซื้อสุทธิ :-		
ซื้อ	8,000	
บวก ค่าระวางเข้า	<u>1,200</u>	
	81,200	
หัก ส่งคืน	<u>3,200</u>	78,000 บาท
ยอดรวมสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย		128,000 บาท
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย :-		
ขาย	140,000	
หัก รับคืน	<u>6,000</u>	
ขายสุทธิ	<u>134,000</u>	
ต้นทุนของสินค้าที่ขาย	$\frac{100}{160} \times 134,000$	83,750 บาท
∴ ต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ถูกไฟไหม้		<u>44,250 บาท</u>

สำหรับการคำนวณหาอัตราร้อยละของกำไรขั้นต้น (Calculation of Gross Margin Percentage)

นับว่าเป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งถ้ากำไรขั้นต้นจะคิดในรูปของเปอร์เซ็นต์ของยอดขาย เช่น ตามโจทย์ตัวอย่างที่ 13 ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากิจการค้าให้อัตรากำไรขั้นต้นเป็น 30% ของยอดขาย ด้วยเหตุนี้ จึงอาจกล่าวได้ว่า วิธีการคิดอัตรากำไรขั้นต้น เป็นร้อยละของยอดขาย เป็นวิธีธรรมดาที่คิดได้ง่ายๆ ก็จริงอยู่แต่ก็เป็นที่นิยมใช้กันมาก โดยทั่วไปของกิจการค้าแทบทุกประเภท สำหรับใช้เป็นการอ้างอิงถึงวิธีการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้นนี้เพราะว่า

1. สินค้าส่วนมากจะคิดในราคาขายปลีก ไม่ใช่ในราคาทุน
2. กำไรอ้างอิงราคาขายต่ำกว่าถ้าใช้ราคาทุนและอัตราที่ต่ำกว่าอัตราที่ให้คุณแก่ผู้บริโภค สำหรับกำไรขั้นต้นที่คิดจากยอดขายนั้นไม่สามารถคิดเกิน 100%

ตัวอย่างที่ 13 ในการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้น

สมมติว่าต้นทุนสินค้าที่ขาย	15 บาท
ยอดขาย	<u>20</u> บาท
∴ กำไรขั้นต้น	<u>5</u> บาท

โดยการ Mark up $\frac{1}{4}$ หรือ 5% ของราคาขายปลีกและ $\frac{1}{2}$ หรือ $33\frac{1}{3}\%$ ของต้นทุนสินค้าที่ขายซึ่งอาจแสดงในรูปสูตรได้ดังนี้

$$\text{สูตรที่ 1 } \frac{\text{Mark up}}{\text{ราคาขายปลีก}} = \frac{5}{20} = 25\% \text{ ของราคาขายปลีก}$$

$$\text{สูตรที่ 2 } \frac{\text{Mark up}}{\text{Cost}} = \frac{5}{15} = 33\frac{1}{3}\% \text{ ของราคาทุน}$$

ถึงแม้ว่าการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้นโดยปกติที่ยึดถืออยู่บนฐานของราคาขายก็ตาม แต่นักบัญชีก็ควรจะต้องทำความเข้าใจในหลักการสัมพันธ์ขั้นต้นระหว่างการ Mark up จากต้นทุนและ Mark up จากราคาขาย

ตัวอย่างที่ 14

สมมติว่ายอดขาย	20 บาท
ต้นทุนสินค้าที่ขาย	15 บาท
อัตรากำไรขั้นต้น	25% ของราคาขาย หรือ $33\frac{1}{3}\%$ ของต้นทุนสินค้าที่ขาย

ในกรณีเช่นนี้นักบัญชีก็สามารถเปลี่ยนการคำนวณหาอัตรากำไรขั้นต้นจากฐานหนึ่งไปสู่อีกฐานหนึ่งได้โดย อาจแสดง แผนภาพประกอบแสดงความสัมพันธ์ระหว่างอัตรากำไรขั้นต้นต่อยอดขายและอัตรากำไรขั้นต้นต่อต้นทุนสินค้าที่ขาย ได้ดังนี้ :-

ราคาขายเป็นฐาน
(Selling price as base)

ต้นทุนสินค้าที่ขายเป็นฐาน
(Cost price as base)

$$20 = 100\% \left\{ \begin{array}{l} 25\% \frac{\text{กำไรขั้นต้น}}{5} = 33 \frac{1}{3} \% \\ 75\% \frac{\text{ต้นทุน}}{51} = 100\% \end{array} \right\} 20 = 133 \frac{1}{3} \% \text{ของต้นทุน}$$

ผู้ค้าปลีกส่วนใหญ่จะใช้สูตรแสดงความสัมพันธ์ดังนี้ :-

1. เปอร์เซ็นต์ที่ Mark up จากราคาขาย = $\frac{\text{Percentage mark up on cost}}{100\% + \text{Percentage mark up on cost}}$
(Percentage mark up on selling price)
2. เปอร์เซ็นต์ที่ Mark up จากราคาต้นทุน = $\frac{\text{Percentage Mark up on Selling Price}}{100\% - \text{Percentage mark up on selling price}}$
(Percentage mark up on cost)

ตัวอย่างที่ 15 สมมติว่ากิจการค้าใช้วิธี Mark up 25% ของต้นทุนและนักบัญชีตัดสินใจอย่างแน่วแน่ว่าจะแสดงผลของการ Mark up ของยอดขายโดยใช้สูตรแบบที่ 1 ซึ่งจะแสดงให้เห็นได้ดังนี้ :-

$$\begin{aligned} \text{เปอร์เซ็นต์ที่ Mark up จากราคาขาย} &= \frac{\text{Percentage Mark up on cost}}{100\% + \text{Percentage Mark up on cost}} \\ &= \frac{25\%}{100\% + 25\%} \\ &= 20\% \end{aligned}$$

นั่นคือการ Mark up ของ 50% ของราคาขายถูกถ่ายทอดโดยการ Mark up จากต้นทุนโดยใช้สูตรที่ 2

$$\begin{aligned} \text{Percentage Mark up on cost} &= \frac{\text{Percentage Mark up on Selling Price}}{100\% - \text{Percentage Mark up on Selling Price}} \\ &= \frac{25\%}{100\% - 50\%} \\ &= 100\% \end{aligned}$$

จากโจทย์ตัวอย่างข้างต้นจะเห็นได้ว่า โดยธรรมชาติแล้วกำไรขั้นต้นที่คิดจากต้นทุนจะสูงกว่ากำไรขั้นต้นที่คิดจากราคาขาย ซึ่งก็ควรจะกล่าวให้แจ่มลงไปว่าราคาขายควรจะต้องเป็นตัวคูณโดยเอาต้นทุนเป็นฐานของการหาอัตราเปอร์เซ็นต์กำไรขั้นต้น และเปอร์เซ็นต์ของกำไรขั้นต้นต้องมีการเปลี่ยนแปลง (หรือมีการแปรผัน) ไปเป็นเปอร์เซ็นต์ของราคาขาย (เป็นตัวฐาน) แทน

ตัวอย่างที่ 16 สินค้าของบริษัท Finch จำกัดถูกไฟไหม้เมื่อ 10 ก.พ. 25X0 โดยมีรายละเอียดข้อมูลซึ่งได้รวบรวมขึ้นจนถึงวันไฟไหม้ อาจแสดงให้เห็นดังนี้ :-

	บาท
สินค้าคงเหลือ 1 ม.ค. 25X0	100,000
ยอดขาย 10 ก.พ. 25X0	400,000
ซื้อ 10 ก.พ. 25X0	420,000
ค่าระวางขาเข้า 10 ก.พ. 25X0	16,000
อัตรากำไรขั้นต้นของราคาขาย	30%

ให้ทำ อาศัยข้อมูลข้างต้นให้คำนวณหายอดต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ถูกไฟไหม้

วิธีทำตัวอย่างที่ 16

	บาท
คำนวณหายอดสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ถูกไฟไหม้ ณ 10 ก.พ. 2540	บาท
สินค้าคงเหลือยกมา (1 ม.ค. 25X0)	100,000
บวก ยอดซื้อสุทธิ :-	
ยอดซื้อ 10 ก.พ. 25X0	420,000
บวก ค่าระวางขาเข้า	16,000
	436,000
∴ ต้นทุนสินค้าทั้งหมดที่มีเพื่อขาย	53,600
หัก ต้นทุนขาย :-	
ขาย 10 ก.พ. 25X0	400,000
หัก กำไรขั้นต้น 30% ของยอดขาย 400,000	120,000
	280,000
∴ ต้นทุนสินค้าคงเหลือ ณ วันที่ถูกไฟไหม้โดยประมาณ	256,000

นอกจากนี้ ต้นทุนสินค้าที่ขายสามารถใช้วิธีการคำนวณหาได้อีกแบบคือการคำนวณหาแบบ Alternative ถ้ายอดขายนั้นมีมากกว่าราคาต้นทุนสินค้าที่ขาย และอาจแสดงความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนและยอดขายได้

ตัวอย่างที่ 17

สมมติว่ายอดขาย	200,000 บาท
อัตรากำไรขั้นต้น	60% ของต้นทุน
ให้คำนวณหา ยอดต้นทุนสินค้าขาย	

วิธีทำตัวอย่างที่ 17

ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนและขาย	$\frac{100}{160} = 62.5\%$
ขาย	160%
ต้นทุน	<u>100%</u>
กำไรขั้นต้น	<u>60%</u>
ถ้าแสดงในแบบที่ยอดขายเท่ากับ 100%	
ขาย	100%
ต้นทุน	<u>62.51%</u>
กำไรขั้นต้น	<u>37.5%</u>

ต้นทุนสินค้าที่ขาย 62.5% ของยอดขาย 200,000 บาท = 125,000 บาท

และอาจกล่าวได้ว่าการตีราคาสินค้าคงคลังตามวิธีประมาณจากกำไรขั้นต้น (Gross Profit Method) นั้นมักจะใช้การเทียบอัตราส่วนโดยอาศัยอัตรากำไรขั้นต้นเป็นเกณฑ์ อัตรากำไรขั้นต้นที่ใช้นี้จะต้องเป็นอัตราที่ถูกต้องใกล้เคียงความจริง เช่น อัตรากำไรขั้นต้นโดยเฉลี่ยของปีก่อนๆ หลายๆ ปี ซึ่งได้มีการปรับส่วนที่เปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ถ้าหากว่าการหาอัตราส่วนกำไรขั้นต้นไม่ถูกต้อง ก็จะทำให้ราคาสินค้าคงคลังที่ได้ผิดความจริงไปด้วย ตัวอย่างเช่น

สินค้าคงคลังต้นงวด	20,000 บาท	
ซื้อในระหว่างงวด	<u>188,000</u> บาท	
ขายในระหว่างงวด	<u>248,000</u> บาท	
อัตรากำไรขั้นต้นตลอดปีโดยเฉลี่ยเป็น 25% ของยอดขาย		
การตีราคาสินค้าคงคลังทำได้ดังนี้ :-		
สินค้าคงคลังต้นงวด		20,000 บาท
ซื้อ		<u>188,000</u> บาท
ต้นทุนสินค้าที่มีไว้ขาย		208,000 บาท
หัก ต้นทุนสินค้าโดยประมาณ :-		
ขายสุทธิ	248,000	
หัก กำไรเบื้องต้น (25% ของยอดขาย)	<u>67,000</u>	<u>186,000</u> บาท
สินค้าคงคลังปลายงวด		<u>22,000</u> บาท

การตีราคาสินค้าคงคลังตามวิธีนี้นับว่าเป็นวิธีที่เหมาะสมวิธีหนึ่งเพราะว่าเป็นการตีราคาสินค้าจากราคาดันทุน โดยกำหนดกำไรขั้นต้นให้เป็นส่วนร้อยละของยอดขาย แต่ถ้ากิจการกำหนดกำไรขั้นต้นไว้เป็นร้อยละของต้นทุนสินค้าขาย ก็ต้องปรับอัตราส่วนร้อยละให้เป็นร้อยละของยอดขาย การคิดต้นทุนวิธีนี้ถ้าตีราคาสินค้าแบบ FIFO อัตราส่วนที่นำมาใช้ในการคำนวณจะใกล้เคียงกับการตีราคาสินค้าแบบราคาทุนแบบ LIFO ด้วย

ถ้ากิจการมีสินค้าหลายระดับ ซึ่งคิดอัตราส่วน Mark up ไม่เท่ากัน การคำนวณอัตรากำไรเบื้องต้นก็ควรจะทำเฉพาะชนิดของสินค้าแยกจากกันมิฉะนั้นจะได้ผลไม่ตรงกับความจริง การใช้อัตราเดียวกันสำหรับวิธีนี้ใช้ได้ต่อเมื่อการคิดกำไรเบื้องต้นเป็นไปในอัตราส่วนที่คล้ายคลึงกัน เพราะฉะนั้น ข้อพึงระวังในการคำนวณก็คือ

1. กำไรขั้นต้นของสินค้าควรคงที่
2. แยกกำไรขั้นต้นของสินค้าแต่ละชนิดจากกัน ถ้าการ Mark up ไม่เท่ากัน

ตัวอย่างที่ 18 บริษัท ดวงใจ จำกัด ต้องการให้ทำการประมาณการราคาสินค้าที่ถูกไฟไหม้เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2540 สินค้าคงเหลือ ณ วันที่ 1 มกราคม 2532 มีมูลค่า 120,000 บาท และในระหว่างงวดได้ซื้อสินค้าตั้งแต่ 1 มกราคม 2540 จนถึงวันไฟไหม้เป็นจำนวน 90,000 บาท จ่ายค่าขนส่งขาเข้า 10,000 บาท ส่งคืนสินค้าที่ซื้อ และได้ส่วนลด 6,000 บาท กิจการค้าขายสินค้าไปในราคาสูงกว่าทุน 20% และสำหรับยอดขายจนถึงวันไฟไหม้มีทั้งสิ้น 84,000 บาท และปรากฏว่าสินค้าต้นทุน 24,500 บาท เหลืออยู่โดยไม่เสียหาย นอกนั้นถูกไฟไหม้หมด

- ให้ทำ
1. ให้คำนวณหาต้นทุนสินค้าที่ถูกไฟไหม้
  2. ถ้ากำไรขั้นต้นเท่ากับ 20% ของยอดขาย ให้คำนวณหาต้นทุนของสินค้าที่ถูกไฟไหม้

วิธีทำตัวอย่างที่ 18

1. ต้นทุนสินค้าที่ถูกไฟไหม้ 1 มี.ค. 2540 คำนวณได้ดังนี้คือ :

สินค้าคงเหลือยกมาต้นงวด		120,000 บาท
บวก ซื้อสุทธิ :-		
ซื้อ	90,000	
บวก ค่าขนส่งขาเข้า	<u>10,000</u>	
	100,000	
หัก ส่งคืนและส่วนลดรับ	<u>6,000</u>	94,000 บาท
สินค้าทั้งหมดที่มีไว้เพื่อขาย		214,000
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย $\frac{100}{120} \times 42,000 =$	70,000	
สินค้าคงเหลือที่ไม่ถูกไฟไหม้	<u>24,500</u>	94,500 บาท
ยอดต้นทุนสินค้าที่ถูกไฟไหม้ซึ่งตีราคาโดยประมาณ		<u>119,500 บาท</u>

2. ถ้ากำไรขั้นต้นเท่ากับ 20% ของยอดขาย จำนวนขายอดขายต้นทุนของสินค้าที่ ถูกไฟไหม้ได้ดังนี้ :-

ขาย	100%	
กำไรขั้นต้น	20%	
∴ ต้นทุนขาย	80%	
สินค้าคงเหลือยกมาต้นงวด		120,000 บาท
บวก ซื้อสุทธิ :-		
ซื้อ	90,000	
บวก ค่าขนส่งขาเข้า	10,000	
	100,000	
หัก ส่งคืนและส่วนลดรับ	6,000	94,000 บาท
สินค้าทั้งหมดที่มีไว้เพื่อขาย		214,000 บาท
หัก ต้นทุนสินค้าที่ขาย = 80% ของ 84,000 =	67,200	
สินค้าคงเหลือที่รอดพ้นจากไฟไหม้	24,500	91,700 บาท
ต้นทุนของสินค้าที่ถูกไฟไหม้		122,300 บาท

MUTUAL COMPANIES การประกันที่ผู้เอาประกันมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของบริษัท รับประกัน กล่าวคือผู้เอาประกันมีสิทธิได้รับเงินปันผลประจำปีจากบริษัทรับประกันเมื่อกรมธรรม์ มีอายุอย่างน้อย 2 ปี หรือมากกว่านั้น และส่วนของเงินปันผลที่บริษัทรับประกันประกาศจ่ายให้ แก่ผู้เอาประกัน ผู้เอาประกันอาจจะให้บริษัทรับประกันนำเงินปันผลที่ตนมีสิทธิได้รับนี้ไปลด จำนวนเงินค่าเบี้ยประกันภัยประจำปีที่ต้องจ่ายให้น้อยลงหรือจะให้บริษัทรับประกันนำเงินปันผลนี้ ไปเพิ่มมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ให้สูงขึ้นก็ย่อมได้ หรืออีกวิธีหนึ่งผู้เอาประกันจะขอรับเป็นเงินสดก็ได้ แต่ตามหลักบัญชีที่ปฏิบัติกันเงินปันผลควรจะต้องถือเป็นการลดค่าใช้จ่ายไม่ควรถือเป็นรายได้ ดังนั้น ในการบันทึกบัญชี ถ้าหากนำเงินปันผลไปหักออกจากค่าเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายแล้วในการ บันทึกบัญชีให้วิธีบันทึกเพียงยอดเงินสุทธิที่ได้จ่ายไปจริงเท่านั้น

แต่ถ้านำเงินปันผลไปเพิ่ม มูลค่าเวนคืนกรมธรรม์ให้สูงขึ้น หรือขอรับเป็นเงินสด ก็ให้ ถือเป็นการลดค่าเบี้ยประกันภัยที่ต้องจ่ายประจำปีนั้น และในการบันทึกบัญชีก็ให้เดบิตบัญชีมูลค่าเวนคืนกรมธรรม์หรือบัญชีเงินสดและเครดิตบัญชีค่าเบี้ยประกันภัย และต่อมาถ้ามูลค่าเวนคืน กรมธรรม์ที่เพิ่มขึ้นบวกกับเงินปันผลประจำปีแล้วมีจำนวนสูงกว่าค่าเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายในปีนั้น จำนวนที่เกินจากค่าเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายก็ให้ถือเป็นรายได้

การจำนอง (MORTGAGE) ถ้าทรัพย์สินที่ประกันอสังหาริมทรัพย์ ได้ถูกนำไปจำนองโดยทั่วไปแล้ว ผู้รับจำนองจะมีเงื่อนไขว่า ผู้จำนองจะต้องถือประกันอย่างน้อยเท่ากับหนี้สินที่มีอยู่และกรรมธรรม์ประกันภัยนั้นจะต้องมีการสลักหลังทั้งนี้เมื่อมีการจ่ายค่าชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากไฟไหม้ ภายใต้กรรมธรรม์บริษัทรับประกันก็จะจ่ายโดยตรงให้แก่ผู้รับจำนองทั้งจำนวน และส่วนที่จะแสดงในงบดุลจะมีดังนี้ :-

หนี้สินระยะยาว :

หนี้สินมีจำนอง	30,000	
หัก ค่าชดใช้ที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้รับจำนอง	<u>25,000</u>	5,000

สิ่งที่ควรปฏิบัติ เพื่อใช้ประกอบในการพิสูจน์หายอดความเสียหายได้ง่ายขึ้นควรถือปฏิบัติ

ดังนี้ :-

- (1) ตั้งบัญชีแยกประเภทด้วยการแยกบัญชีแต่ละรายการของทรัพย์สินประจำโดย แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้น หรือหลักฐานของสินทรัพย์แต่ละรายการแสดงราคาและค่าเสื่อมราคาของรายการสินทรัพย์นั้น ๆ
- (2) ใบสำคัญที่ถือเป็นหลักฐานในการจ่าย รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ซึ่งจะต้องแสดงต่อผู้ทำบัญชีเพื่อเป็นหลักฐานประกอบในการยืนยันในการตีราคาของสินทรัพย์นั้น
- (3) สินค้าที่มีเก็บไว้ประจำ หรือรายการส่งของต่าง ๆ ให้แสดงราคาต้นทุนและราคาที่ซื้อขายกันในท้องตลาด
- (4) ควรบันทึกบัญชีให้ชัดเจนว่าทรัพย์สินแต่ละอย่างประกันไว้ในกรรมธรรม์ฉบับใด การประเมินราคาของสินทรัพย์ เป็นจุดที่สำคัญมากของบริษัทรับประกันถึงแม้ว่าจะไม่ได้ลงบัญชีก็ตาม แต่ก็จะเป็นสิ่งตัดสินได้ว่ารับประกันแบบ Coinsurance clause หรือรับประกันแบบอื่น ๆ

สินไหมทดแทนของคณงานและความรับผิดชอบของนายจ้าง

(WORKMEN'S COMPENSATION AND EMPLOYER'S LIABILITIES)

เป็นการประกันภัยประเภทที่ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้าง หรือครอบครัวของลูกจ้าง เพื่อจะได้มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทน เมื่อได้รับอุบัติเหตุในขณะที่ปฏิบัติงานให้นายจ้าง ทั้งนี้เพราะลักษณะความเสี่ยงภัยในการว่าจ้าง ลูกจ้างจะมีความลำบากมากในการที่จะเรียกร้องค่าชดใช้จากนายจ้างในกรณีที่ลูกจ้างได้รับอุบัติเหตุแต่ในปัจจุบันนี้บ้านเมืองส่วนมากจะมีกฎหมายบังคับให้นายจ้างจ่ายค่าชดใช้ให้แก่คณงานเพื่อว่าลูกจ้างหรือครอบครัวของลูกจ้างจะได้มีส่วนได้รับเงินค่าชดใช้เป็นเงินก้อนหรือตามเปอร์เซ็นต์ของค่าจ้างในระหว่างที่ลูกจ้างไม่สามารถทำงานได้จากนายจ้างในกรณีที่คณงานได้รับอุบัติเหตุ แต่ค่าชดใช้ความเสี่ยงภัยนี้ไม่อาจที่จะกำหนดแน่นอนได้เนื่องจากความแตกต่างกันของกฎข้อบังคับของแต่ละสภาพและแต่ละประเทศ

กรมธรรม์ประกันภัยประเภทนี้อาจแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ

1. **WORKMEN'S COMPENSATION INSURANCE** เป็นการประกันภัยที่บริษัทรับประกันสัญญาว่า จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือเงินผลประโยชน์ที่นายจ้างผู้เอาประกันจะต้องจ่ายตามกฎหมายเพื่อเป็นค่าคุ้มครองสวัสดิภาพความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานให้แก่แรงงาน

2. **EMPLOYER'S LIABILITY INSURANCE** เป็นการประกันภัยที่ให้ผลคุ้มครองแก่นายจ้างในอันที่จะชดใช้ค่าเสียหายแก่ลูกจ้างได้ เมื่อกิจการถูกฟ้องร้องตามกฎหมายล้มละลาย

สำหรับค่าเบี้ยประกันภัยที่ผู้เอาประกันต้องจ่าย มักจะคำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่จ่ายไปจริงระหว่างปีกรมธรรม์ โดยพิจารณาประกอบกับจำนวนอุบัติเหตุที่เคยเกิดขึ้นก่อนการประกันตลอดจนความปลอดภัยในการทำงานและกลไกความสามารถในแผนงาน ซึ่งย่อมจะมีผลต่อการคิดอัตราค่าเบี้ยประกันภัยด้วยโดยในการทำสัญญาประกันภัยนายจ้างอาจจะเอาประกันโดยทำสัญญากรมธรรม์ฉบับเดียว ซึ่งมีผลครอบคลุมถึงจำนวนแรงงานทั้งหมดก็ได้ โดยใช้อัตราต่อ 100 บาท ของบัญชีเงินเดือนหรือบัญชีค่าจ้างแรงงาน เป็นขีดในการแยกระดับอันตรายที่จะเกิดขึ้นของประเภทคนงาน แต่อย่างไรก็ตามการคำนวณค่าเบี้ยประกัน มักจะแยกคำนวณตามประเภทของคนงาน

เมื่อเริ่มทำกรมธรรม์ ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันให้ล่วงหน้าโดยคำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่กะประมาณขึ้น และเมื่อถึงวันสิ้นงวดกรมธรรม์ บริษัทรับประกันก็จะส่งเจ้าหน้าที่มาทำการตรวจสอบบัญชีค่าจ้างแรงงานที่ได้จ่ายไปจริงตลอดปีกรมธรรม์ และคำนวณหาค่าเบี้ยประกันที่ควรจะเป็นใหม่ ในกรณีที่ค่าเบี้ยประกันคำนวณจากค่าจ้างแรงงานเป็นรายปี ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าก็จะประมาณเป็นรายปี และเมื่อถึงวันสิ้นปีผู้เอาประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันที่แท้จริงเพิ่มขึ้นหรือมีสิทธิได้รับเงินคืนก็ขึ้นอยู่กับว่าได้จ่ายค่าเบี้ยประกันโดยประมาณไปมากหรือน้อยกว่าค่าเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายแท้จริง กล่าวคือ ถ้าผู้เอาประกันจ่ายค่าเบี้ยประกันล่วงหน้า น้อยกว่าที่ควรจะเป็นก็ต้องจ่ายเพิ่ม แต่ถ้าจำนวนค่าเบี้ยประกันที่จ่ายล่วงหน้ามีจำนวนมากกว่าจำนวนที่ควรเป็น ผู้เอาประกันก็มีสิทธิได้รับเงินคืน

ในทางปฏิบัติโดยทั่วไปกิจการค้าจะมีการคำนวณค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริงปีละหลายครั้ง เช่น ทุก ๆ งวด 3 เดือน ค่าเบี้ยประกันที่จ่ายล่วงหน้าสำหรับงวดแรก คำนวณขึ้นโดยการประมาณ ค่าเบี้ยประกันงวดที่สอง จะต้องจ่ายเป็นจำนวนเท่ากับค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริงในงวดแรก ค่าเบี้ยประกันงวดที่สาม จะต้องจ่ายเป็นจำนวนเท่ากับค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริงในงวดสอง และค่าเบี้ยประกันงวดที่สี่ จะต้องจ่ายเป็นจำนวนเท่ากับค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริงในงวดที่สาม เมื่อสิ้นงวดที่สี่ก็จะคำนวณค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริงสำหรับงวดสี่ แล้วนำไปเปรียบเทียบกับจำนวนที่ได้จ่ายไปในงวดแรก ผลต่างจะเป็นจำนวนที่ผู้เอาประกันจะต้องจ่ายเพิ่มเติมหรือจะได้รับคืน

เนื่องจากอัตราค่าเบี้ยประกันมีอัตราที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทของคณงาน ดังนั้นจึงควรจะทำกรแยกบัญชีค่าจ้างแรงงานให้เห็นชัดเจนว่าเป็นของแต่ละประเภทเท่าใด เพื่อจะได้คำนวณค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายได้ถูกต้อง

การบันทึกบัญชี

เมื่อมีการจ่ายค่าเบี้ยประกันให้ทำการเดบิตบัญชีค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคณงานจ่ายล่วงหน้า และเมื่อถึงวันสิ้นงวดจะทำการปรับปรุงโอนไปยังบัญชีรายจ่ายค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุด้วยรายจ่ายจริง ซึ่งคำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่จ่ายในปีนั้น

ตัวอย่างที่ 19 สมมติว่ากิจการแห่งหนึ่งประกันอุบัติเหตุคณงานโดยบริษัทรับประกันกำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันขั้นต่ำที่จะขอรับเงินคืนไม่ได้ 175 บาท และค่าเบี้ยประกันที่บริษัทแห่งนี้ได้จ่ายไปล่วงหน้า 206.80 บาท ซึ่งคำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่ได้ประมาณขึ้นเมื่อต้นปีดังนี้ :-

ประเภทของค่าจ้างแรงงาน	ประมาณค่าจ้างแรงงานสำหรับ 1 ปี	อัตราต่อ 100 บาท	ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า (บาท)
โรงงาน	20,000.00	.80	160.00
แผนกส่งของ	4,000.00	.42	16.80
สำนักงาน	10,000.00	.06	6.00
แผนกขาย	15,000.00	.16	<u>24.00</u>
			<u><u>206.80</u></u>

การบันทึกบัญชีสำหรับค่าเบี้ยประกันที่จ่ายล่วงหน้าจะเป็นดังนี้ :-

เดบิต บ/ช ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคณงานจ่ายล่วงหน้า 206.80

เครดิต บ/ช เงินสด 206.80

บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกันภัย

กิจการจะเก็บบันทึกค่าจ้างแรงงานแยกตามประเภท เพื่อคำนวณจำนวนค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริง

ประเภทค่าจ้างแรงงาน	อัตรา	กรกฎาคม		สิงหาคม	
		ค่าจ้างแรงงาน (บาท)	ค่าเบี้ยประกัน (บาท)	เงินเดือนหรือ ค่าจ้างแรงงาน (บาท)	ค่าเบี้ยประกัน (บาท)
โรงงาน	.80	2,000.00	16.00	1,960.00	15.68
แผนกส่งของ	.42	350.00	1.47	365.00	1.53
สำนักงาน	.06	900.00	.54	1,015.00	.61
แผนกขาย	.16	<u>1,000.00</u>	<u>1.60</u>	<u>1,100.00</u>	<u>1.76</u>
		<u>4,250.00</u>	<u>19.61</u>	<u>4,440.00</u>	<u>19.58</u>

กรณีที่กิจการคำจัดทางการเงินทุกเดือนแล้ว รายการบันทึกค่าเบี้ยประกันสำหรับเดือน
กรกฎาคม จะเป็นดังนี้ :-

ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงาน	19.61
ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงานจ่ายล่วงหน้า	19.61
บันทึกการจ่ายค่าเบี้ยประกัน	

หรือถ้าจะจำแนกรายจ่ายออกตามประเภทค่าจ้างแรงงานก็อาจทำได้ดังนี้ :-

ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงาน-โรงงาน	16.00
ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงาน-แผนกส่งของ	1.47
ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงาน-สำนักงาน	.54
ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงาน-แผนกขาย	1.60
ค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงานจ่ายล่วงหน้า	19.61
บันทึกค่าเบี้ยประกันอุบัติเหตุคนงานแยกตามประเภทค่าจ้าง	

(ก) เมื่อถึงวันสิ้นงวดบัญชีสมมติค่าเบี้ยประกันที่คำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่จ่ายไปจริง
ตลอดปีรวมเป็นเงิน 221.30 บาท ดังนั้น สามารถแสดงการคำนวณหาจำนวนเงินที่ต้องจ่ายค่า
เบี้ยประกันเพิ่มให้บริษัทรับประกันดังนี้ :-

ค่าเบี้ยประกันที่คำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่จ่ายไปจริงตลอดปี	221.30 บาท
หัก ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	<u>206.80 บาท</u>
จำนวนเงินค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายเพิ่มให้บริษัทรับประกัน	<u>14.50 บาท</u>

(ข) แต่ถ้าสมมติว่าค่าเบี้ยประกันคำนวณจากค่าจ้างแรงงานจ่ายจริงตลอดปีได้ 195.00 บาท แล้ว
อาจแสดงการคำนวณหาจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันที่จะได้รับคืนจากบริษัทรับประกันได้ ดังนี้ :-

ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	206.80 บาท
หัก ค่าเบี้ยประกันที่คำนวณจากค่าจ้างแรงงานที่จ่ายไปจริงตลอดปี	<u>195.00 บาท</u>
จำนวนเงินค่าเบี้ยประกันที่กิจการจะได้รับคืนจากบริษัทรับประกัน	<u>11.80 บาท</u>
(ค) หรือถ้าค่าเบี้ยประกันที่จะต้องจ่ายจริงตลอดปีเท่ากับ 160.00 บาท แล้วสามารถแสดงการคำนวณค่าเบี้ยประกันที่จะได้รับคืนจากบริษัทรับประกันดังนี้ :-	
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	206.80 บาท
หัก ค่าเบี้ยประกันที่จ่ายจริง	<u>160.00 บาท</u>
จำนวนเงินค่าเบี้ยประกันที่ได้รับคืนจากบริษัทรับประกัน	<u>46.80 บาท</u>
แต่กรณีนี้เนื่องด้วยค่าเบี้ยประกันขั้นต่ำ คือ 175.00 บาท หักจากค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า 206.80 บาท ดังนั้น ในกรณีนี้กิจการที่เอาประกันจะได้รับคืนเพียง 31.80 บาทเท่านั้น อย่างไรก็ตามจำนวนเงินค่าเบี้ยประกันที่มีเหลือมักจะยกไปสมทบจ่ายเป็นค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าในปีต่อไป	

การประกันชนิดต่าง ๆ (MISCELLANEOUS TYPES OF INSURANCE)

(1) **EXPLOSION. RIOT AND CIVIL COMMOTION** การประกันประเภทนี้คุ้มครองถึงความสูญเสีย หรือความเสียหายซึ่งเกิดขึ้นจากการจลาจล การยึดอำนาจที่เกิดขึ้นในสถานที่เอาประกันหรือสถานที่ใกล้เคียง แต่จะไม่คุ้มครองถึงความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยตรงจากการกระทำของทางรัฐบาลหรือทางราชการ

(2) **SPRINKLER LEAKAGE** การประกันภัยประเภทนี้จะไม่คุ้มครองถึงความเสียหายของสมุดบัญชี เงินตรา ธนบัตร หลักประกันหนี้ นอกเสียจากว่าได้ระบุไว้หรือจำกัดความรับผิดชอบไว้เท่านั้น

(3) **BOILER EXPLOSION** การประกันประเภทนี้จะคุ้มครองถึง การทำลายหรือความเสียหายของสินทรัพย์ของผู้เอาประกันหรือสินทรัพย์ของผู้อื่นที่ผู้เอาประกันต้องรับผิดชอบ อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นโดยตรง แต่ความรับผิดชอบนี้จะไม่คุ้มครองถึงการระเบิดที่เกิดจากอัคคีภัยหรือกรณี ใดๆ อันเกิดจากอัคคีภัย

(4) **ENDORSEMENT OF SEPARAIE POLICY** การประกันความเสี่ยงภัยจะคุ้มครองกว้างออกไปอีก โดยจะต้องเขียนบันทึกของชนิดความเสี่ยงภัยที่กรมธรรม์ฉบับนั้นๆ คุ้มครองถึง โดยเขียนแนบติดไว้ในกรมธรรม์ฉบับนั้นๆ ด้วย หรือใช้วิธีเขียนสลักหลังในกรมธรรม์ฉบับนั้นๆ

(5) **USE AND OCCUPANCY** คือ การประกันภัยทรัพย์สินอื่นๆ ที่เสียหายจากลมพายุ การระเบิด การจลาจล และการยึดอำนาจ ความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วมและแผ่นดินไหว บริษัทรับประกันจะชดใช้ให้เพียงความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยตรงเท่านั้น แต่ในกรณีที่ต้องการประกันความเสียหายที่เกิดขึ้นโดยทางอ้อมและต้องการรับค่าชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น

โดยทางอ้อม ผู้เอาประกันจะต้องเพิ่มค่าเบี้ยประกันจากการจ่ายค่าเบี้ยประกันตามปกติ ซึ่งการทำประกันภัยชนิดนี้ เรียกว่า Use and Occupancy Insurance หรือ (Business-interruption insurancy) และเงื่อนไขเพิ่มเติมในการทำประกันภัยชนิดนี้มีดังนี้ :-

- ก. ในกรณีที่เกิดความเสียหายผู้เอาประกันจะได้รับเงินชดเชยจากบริษัทรับประกันในส่วนที่เกิดความเสียหายจริงๆ และเงินชดเชยจำนวนนี้จะมีจำนวนไม่เกินจำนวนเงินรายรับทั้งหมดหักด้วยค่าใช้จ่ายในช่วงที่ทำงานพิเศษ
- ข. รายรับทั้งหมด เช่น จำนวนเงินที่รายได้สุทธิและรายรับอื่นๆ จากการดำเนินงานหักด้วย
  - (ก) ต้นทุนของสินค้ารวมทั้งการบรรจุ
  - (ข) ต้นทุนของวัตถุดิบ และค่าบริการลูกค้าโดยตรง
  - (ค) ต้นทุนของการจัดซื้อจากภายนอกที่ไม่ได้อยู่ภายใต้สัญญา
- ค. ระยะเวลาที่หยุดการคุ้มครองจะเป็นระยะเวลาระหว่างที่สินทรัพย์สร้างใหม่ ซ่อมแซม หรือหามาทดแทนใหม่
- ง. ถ้าผู้เอาประกันสามารถลดค่าสูญเสียในการดำเนินงานบางอย่างลงได้จะต้องแจ้งแก่บริษัทรับประกันเพื่อคำนวณค่าชดเชยใหม่
- จ. การประกันแบบ Use and Occupancy ยังคุ้มครองถึงค่าใช้จ่ายคือให้มีเพียงค่าใช้จ่ายที่จำเป็นจริงๆ เท่านั้น เพื่อว่าค่าใช้จ่ายจะได้ไม่เกินจำนวนที่กำหนดไว้

การประกันแบบ Business interruption insurance นี้ประกอบด้วยจำนวนเปอร์เซ็นต์ของ Coinsurance clause ที่อย่างน้อยจะต้องเท่ากับยอดเงินได้ที่หาได้ภายใน 12 เดือน ตัวอย่างเช่น เงื่อนไข Coinsurance clause 50% แต่ยอดเงินได้ทั้งหมด (gross earning) ที่หาได้ภายใน 12 เดือน มีจำนวน \$ 100,000 จำนวนเงินที่เอาประกัน \$ 50,000

ยอดรายได้ทั้งหมด	อัตรา % ของ COINSURANCE	จำนวนเงิน		ความรับผิดชอบของบริษัทรับประกัน
		ที่เอาประกัน	ความเสียหาย	
\$ 100,000	50%	\$ 50,000*	\$ 60,000	\$ 50,000
\$ 100,000	50%	\$ 50,000*	\$ 40,000	\$ 40,000
\$ 100,000	50%	\$ 30,000	\$ 20,000	\$ 12,000 ($\frac{3}{5}$)
\$ 100,000	70%	\$ 80,000*	\$ 75,000	\$ 75,000
\$ 100,000	70%	\$ 50,000	\$ 42,000	\$ 30,000 ($\frac{5}{7}$)

*Coinsurance requirement satisfied

(6) **FIDELITY BONDS** บริษัทรับประกันสัญญาที่จะชดใช้ค่าสูญเสียอันเนื่องมาจากความไม่ซื่อสัตย์ของลูกจ้างให้แก่ผู้เอาประกัน โดยมีแบบฟอร์มต่าง ๆ ดังนี้ :-

- สัญญาผูกมัดเฉพาะบุคคล (Individual Bonds) ค้ำครองลูกจ้างเพียงหนึ่งคน
- สัญญากำหนดตำแหน่ง (Position Scheduled Bonds) ค้ำครองบุคคลตามตำแหน่งที่ตกลงกันได้
- สัญญากำหนดชื่อ (Name-Schedule-Bonds) ค้ำครองตามชื่อของลูกจ้างที่ได้ระบุไว้
- สัญญาค้ำครองทั่ว ๆ ไป (Blanket Bonds) ค้ำครองลูกจ้างทุกคน

การประกันชนิดเหล่านี้ ผู้เอาประกันจะต้องแจ้งบริษัทรับประกันทันทีที่เกิดความสูญเสีย และระยะเวลาของการเกิดความสูญเสีย

(7) **PLATE GLASS** (การประกันกระจก) การประกันประเภทนี้จะค้ำครองถึงความสูญเสียที่เกิดขึ้นอันเนื่องจากกระจกแตกเสียหาย รวมทั้งสิ่งประดับบนแผ่นกระจก แต่จะไม่ค้ำครองถึงความเสียหายที่เกิดจากไฟไหม้ แผ่นดินไหว หรือความเสียหายที่เกิดจากการก่อสร้างหรือเกิดจากการซ่อมแซม

(8) **MARINS INSURANCE** (การประกันทางเรือ) กิจการที่มีการติดต่อการค้ากับต่างประเทศสิ่งที่จะขาดไม่ได้ก็คือ การประกันภัยทางเรือ การประกันภัยทางเรือแบ่งออกเป็นชนิดต่าง ๆ ดังนี้

- กรมธรรม์ประกันภัยทางเรือชนิดพิเศษ (A special policy) ค้ำครองการส่งสินค้าเพียงเที่ยวเดียว
- กรมธรรม์ชนิดเปิด (An open policy) ค้ำครองการส่งสินค้าตามงวดที่ได้ระบุไว้และค่าเบี้ยประกันจะจ่ายเป็นรายเที่ยว
- กรมธรรม์ชนิดค้ำครองทั่วไป (A blanket policy) ก็เหมือนกับกรมธรรม์ชนิดเปิดแต่จะแตกต่างกันในข้อที่ว่าผู้เอาประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันไว้ล่วงหน้า โดยการกะประมาณเอา

(9) **PUBLIC LIABILITY AND PROPERTY DAMAGE** (ความรับผิดชอบสาธารณชนและสินทรัพย์ของสาธารณชน) กรมธรรม์ประเภทนี้จะค้ำครองถึงความรับผิดชอบของผู้เอาประกันเนื่องจากทำให้ผู้อื่นบาดเจ็บ หรือทำให้สินทรัพย์ของผู้อื่นเสียหายโดยความประมาทของตัวผู้เอาประกันเองหรือของลูกจ้าง หรือตัวแทนของผู้เอาประกัน การประกันความรับผิดชอบต่อสาธารณชนอาจจะระบุอันตรายไว้หลายแบบ เช่น ความรับผิดชอบของผู้รับเหมาที่ทำให้ผู้ที่เดินผ่านสถานที่ก่อสร้างได้รับบาดเจ็บ ความรับผิดชอบของเจ้าของอาคารต่อผู้ใช้ลิฟท์ ความรับผิดชอบของเจ้าของยานพาหนะที่ทำให้ผู้อื่นได้รับบาดเจ็บ ความรับผิดชอบของแพทย์ที่ปฏิบัติงานผิดพลาด และอื่น ๆ

กรมธรรม์ความรับผิดชอบต่อสาธารณชน โดยทั่วไปมีเงื่อนไขว่า บริษัทผู้รับประกันจะชดใช้เงินช่วยเหลือเพียงจำนวนเงินส่วนแรกที่รับประกันให้แก่ผู้เอาประกัน และจะจ่ายค่าชดใช้ความเสียหายทั้งหมดไม่เกินจำนวนเงินที่ได้จำกัดไว้ในกรมธรรม์ เงินชดใช้จะจ่ายให้แก่ผู้เสียหายจากอุบัติเหตุเป็นจำนวนหนึ่งคน สองคน หรือมากกว่านั้น ต่อการเกิดอุบัติเหตุในแต่ละครั้ง เช่น จำกัดความคุ้มครองเป็นเงิน 5,000-25,000 บาท หมายความว่า เงินชดใช้ที่บริษัทรับประกันจะจ่ายให้แก่ผู้เอาประกันจะไม่เกิน 5,000 บาท ต่ออุบัติเหตุหนึ่งครั้ง หรือจะจ่ายค่าชดใช้ทั้งหมดไม่เกิน 25,000 บาท และความรับผิดจากความเสียหายนี้จะไม่รวมนับอยู่ในกฎหมายค่าชดใช้คนงาน

(10) **PROFIT INSURANCE** (การประกันผลกำไร) หมายถึง บริษัทรับประกัน สัญญาที่จะชดใช้ค่าเสียหาย สำหรับผลกำไรซึ่งเกิดจากการขายสินค้า กล่าวคือการประกันแบบนี้จะคุ้มครองถึงผลกำไรจากการขายสินค้าที่เกิดความเสียหายด้วย ซึ่งการประกันชนิดนี้ก็แน่นอนว่าค่าเบี้ยประกันจะต้องสูงขึ้น และจะต้องประกันรวมกับการประกันชนิดอื่นๆ ด้วย เช่น รวมกับการประกันอัคคีภัย การจราจลและการยึดอำนาจ ความเสียหายที่เกิดจากนี้ซึ่งก่อนที่บริษัทรับประกันจะรับทำกรมธรรม์ชนิดประกันผลกำไรด้วยนี้ บริษัทจะต้องคำนวณและสืบสวนข้อเท็จจริงให้แน่นอนเสียก่อน

(11) **EXTRA-EXPENSE-INSURANCE** (การประกันค่าเสียหายพิเศษ) ในธุรกิจบางอย่างจะไม่มีกรมการหยุดงาน ดังนั้นจึงต้องมีค่าเสียหายพิเศษจากช่วงที่ดำเนินธุรกิจปกติเกิดขึ้น ธุรกิจที่มีการบริการพิเศษ เช่น กิจการสาธารณสุขประโยชน์ โรงพยาบาล โรงเรียน เป็นต้น ธุรกิจเหล่านี้ถ้ามีการอำนวยความสะดวกไม่เป็นที่พอใจแก่ลูกค้า ก็จะมีผลเสียหายคือทำให้ลูกค้าประจำลดน้อยลงเพราะไปใช้บริการของธุรกิจอื่น ดังนั้น เมื่อมีการบริการพิเศษก็ย่อมมีค่าเสียหายพิเศษตามมาด้วย ซึ่งถ้าธุรกิจเกิดมีค่าเสียหายพิเศษเกิดขึ้น ค่าเสียหายพิเศษเหล่านี้ก็จะได้รับชดใช้คืนจากการที่มีการประกันแบบ Extra-Expense-Insurance และการประกันค่าเสียหายพิเศษนี้บริษัทรับประกันจะคุ้มครองเพียงค่าชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นในช่วงระยะเวลาพิเศษที่ธุรกิจได้ดำเนินกิจการอยู่เท่านั้น

ทะเบียนการเอาประกัน (INSURANCE REGISTER)

การทำทะเบียนกรมธรรม์ประกันภัยมีจุดประสงค์ 2 ประการคือ

1. เพื่อแสดงประเภทและจำนวนเงินที่เอาประกันของสินทรัพย์แต่ละประเภท
2. เพื่อให้ทราบว่ากิจการผู้เอาประกันจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันเท่าใดในแต่ละปี หรือแต่ละเดือน

การจัดทำแบบฟอร์มทะเบียนของสินทรัพย์ที่เอาประกันควรจะแสดงข้อมูลดังต่อไปนี้

- เลขหมายกรมธรรม์ประกันภัย
- วันที่ทำกรมธรรม์ประกันภัย
- วันที่กรมธรรม์ประกันภัยหมดอายุ
- ชื่อบริษัทรับประกันภัย
- ประเภทของการเอาประกันภัย
- จำนวนเงินที่เอาประกัน
- ค่าเบี้ยประกันทั้งหมดที่ต้องจ่าย ตลอดอายุกรมธรรม์
- ค่าเบี้ยประกันที่ต้องจ่ายในแต่ละงวด

ประเภทของการเอาประกันภัยและจำนวนเงินที่เอาประกันอาจแสดงได้ดังนี้ :-

ประเภทของการเอาประกัน	จำนวนเงินที่เอาประกัน
ประกันอัคคีภัย-อาคาร	150,000
ประกันอัคคีภัย-สินค้า, สิ่งที่บรรจุภายในอาคาร	60,000
ลิฟท์	50,000
เครื่องจักร	50,000

ถ้าการเอาประกันสินทรัพย์ชิ้นเดียวแต่มีหลายกรมธรรม์ ทะเบียนการเอาประกันอาจจะจัดคอลัมน์ได้ดังนี้ :-

อัคคีภัยอาคาร	อัคคีภัยสินค้า และสิ่งบรรจุภายในอาคาร	การเอาประกันลิฟท์	เครื่องจักร	๑๗๓	๑๗๓
150,000.00	60,000.00	50,000.00			
90,000.00	35,000.00		50,000.00		

การจัดแบ่งเป็นคอลัมน์เกี่ยวกับค่าเบี้ยประกันภัยนั้น จะต้องขึ้นอยู่กับความต้องการของกิจการที่ต้องการจะแยกค่าเบี้ยประกันภัยเป็นรายเดือนหรือรายปี ถ้าต้องการแสดงค่าเบี้ยประกันภัยเป็นรายเดือนจะต้องจัดคอลัมน์เป็นแต่ละเดือนคอลัมน์สำหรับค่าเบี้ยประกันยังไม่หมดอายุเมื่อต้นงวด คอลัมน์สำหรับค่าเบี้ยประกันยังไม่หมดอายุเมื่อปลายงวดดังกล่าว :-

ค่าเบี้ยประกันภัย ยังไม่หมดอายุ 1 ม.ค.	ค่าเบี้ยประกัน จ่ายระหว่างงวด	ค่าเบี้ยประกันจ่ายแต่ละเดือน												ค่าเบี้ยประกัน ยังไม่หมดอายุ 31 ธ.ค.	
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.		

ยอดรวมของค่าเบี้ยประกันภัยรายเดือนแต่ละเดือน จะแสดงถึงรายจ่ายค่าเบี้ยประกันให้เดบิตบัญชีค่าเบี้ยประกันภัย เครดิตบัญชีค่าเบี้ยประกันยังไม่หมดอายุ

การประกันชีวิต (LIFE INSURANCE)

การศึกษาเกี่ยวกับการประกันชีวิตในบทนี้จะศึกษาเฉพาะด้านของผู้เอาประกันชีวิต คือ องค์การธุรกิจ เช่น ร้าน ห้างหุ้นส่วน หรือบริษัทเป็นผู้เอาประกัน (Insured) เท่านั้น และ องค์การธุรกิจนั้นๆ เป็นผู้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิต (Life Insurance Premium) โดยที่การบันทึกบัญชีจะบันทึกเฉพาะด้านของผู้เอาประกัน ไม่เกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของบริษัทรับประกันชีวิต (Insurer) เพราะจะไปศึกษาโดยละเอียดในบัญชีเฉพาะเรื่องต่อไป

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 889 บัญญัติไว้ว่า “ในสัญญาประกันชีวิตนั้น การใช้จำนวนเงินยอมอาศัยความทรงชีพ หรือมรณะของบุคคลคนหนึ่ง”

และตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 890 บัญญัติว่า “จำนวนเงินอันจะพึงใช้นั้น จะชำระเป็นเงินจำนวนเดียวหรือเป็นเงินรายปีก็ได้ สุดแล้วแต่จะตกลงกันระหว่างคู่สัญญา”

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 889 วิธีเอาประกันชีวิตอาจแยกออกเป็น

1. การประกันชีวิตเพื่ออาศัยความทรงชีพ คือ การเอาประกันชีวิตซึ่งถ้าผู้เอาประกันชีวิตไม่ตายตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในสัญญาประกันชีวิต (Life Policy) นั้น ผู้เอาประกันจะได้รับเงินจำนวนหนึ่งตามที่ตกลงไว้สำหรับการดำรงชีวิตต่อไป

ตัวอย่างเช่น นายธนศได้ตกลงทำสัญญาเอาประกันชีวิตกับบริษัทรับประกันชีวิตเมื่ออายุครบ 60 ปี โดยระบุเงื่อนไขไว้ในสัญญาว่าถ้าเขาอายุถึง 70 ปี บริษัทรับประกันจะต้องจ่ายเงินตามกรมธรรม์ให้ 600,000 บาท แต่ถ้าเขาตายก่อนอายุครบ 70 ปี บริษัทรับประกันไม่ต้องจ่ายเงิน 600,000 บาท ให้นายธนศ และในระหว่างที่เอาประกันตามสัญญาประกันชีวิต นายธนศจะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันตามอัตราที่ตกลงกันไว้ ดังนั้น ถ้านายธนศไม่ตายเมื่ออายุครบ 70 ปี นายธนศจะได้เงินจำนวน 600,000 บาท ไว้เป็นทุนเพื่อใช้ดำรงชีวิตต่อไป เมื่ออายุสูงไม่สามารถประกอบอาชีพได้ สำหรับการประกันชีวิตตามวิธีนี้โดยปกติแล้วผู้เอาประกัน (Insured) จะเป็นผู้รับเงินตามกรมธรรม์สัญญาประกันชีวิต (Life Policy) เอง เพราะตนยังมีชีวิตอยู่ต่อไป

2. การประกันชีวิตเพื่ออาศัยความมรณะ สำหรับการเอาประกันชีวิตตามวิธีนี้ตรงกันข้ามกับวิธีแรก คือ ถ้าผู้เอาประกันชีวิตถึงแก่ความตาย โดยเข้าเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ในกรมธรรม์ประกันชีวิตแล้ว ทายาทหรือผู้รับประโยชน์ (Beneficiary) ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ก็จะเป็นผู้ได้รับเงินตามจำนวนที่เอาประกันจากบริษัทรับประกันชีวิต

ตัวอย่างเช่น นายธนศได้ตกลงทำสัญญาเอาประกันชีวิตกับบริษัทรับประกันเมื่ออายุครบ 60 ปี โดยระบุเงื่อนไขในสัญญาว่า ถ้านายธนศตายก่อนอายุครบ 70 ปี บริษัทรับประกันจะต้องจ่ายเงิน 600,000 บาท ให้แก่ทายาทหรือผู้รับประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ เมื่อนายธนศตายก่อนอายุครบ 70 ปี บริษัทรับประกันจะต้องจ่ายเงิน 600,000 บาท ให้กับผู้รับประโยชน์ตามที่ระบุไว้ในกรมธรรม์ แต่ถ้านายธนศไม่ตายและมีอายุเกิน 70 ปี บริษัทรับประกันก็ไม่ต้องจ่ายเงิน 600,000 บาท ให้กับผู้รับประโยชน์

3. การประกันชีวิตแบบผสม ในทางปฏิบัติผู้เอาประกันชีวิตส่วนมากนิยมประกันแบบผสม ซึ่งวิธีการประกันชีวิตแบบนี้จะเป็นวิธีการประกันชีวิตแบบทำสัญญาประกันชีวิตตามวิธีที่ 1 และวิธีที่ 2 รวมกัน กล่าวคือถ้าผู้เอาประกันคือนายธนศไม่ตายภายในอายุ 70 ปี หรือตายภายในอายุ 70 ปี บริษัทรับประกันชีวิตก็จะต้องจ่ายเงิน 600,000 บาทให้ แต่ค่าเบี้ยประกันชีวิตที่นายธนศจะต้องจ่ายให้บริษัทรับประกันจะมีจำนวนมากกว่าการประกันชีวิตตามวิธีที่ 1 หรือวิธีที่ 2 ทั้งนี้เพราะบริษัทรับประกันมีความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินตามกรมธรรม์โดยแน่นอนจึงต้องคิดค่าเบี้ยประกันสูงพอเพื่อให้คุ้มกับเงินที่บริษัทจะต้องจ่ายให้กับผู้รับผลประโยชน์

ค่าเบี้ยประกันชีวิต (LIFE INSURANCE PREMIUM)

โดยปกติในการเอาประกันชีวิต ผู้เอาประกัน (Insured) จะต้องจ่ายเงินค่าเบี้ยประกันชีวิตให้กับบริษัทรับประกัน (Insurer) ตามอัตราที่ตกลงไว้ และมักจะจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตเป็นการล่วงหน้าโดยอาจจะจ่ายค่าเบี้ยประกันเป็นรายเดือน รายสามเดือน รายหกเดือน หรือรายปีก็ได้ แต่ในทางปฏิบัตินิยมจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตเป็นรายปี ทั้งนี้เพราะจะเสียค่าเบี้ยประกันถูกกว่าการจ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตเป็นรายย่อยๆ และอัตราค่าเบี้ยประกันจะสูงหรือต่ำยังขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ดังต่อไปนี้ :-

1. จำนวนเงินที่ตกลงเอาประกัน ถ้าจำนวนเงินที่เอาประกันสูง ผู้เอาประกันก็จะต้องจ่ายค่าเบี้ยประกันสูงกว่ากรณีที่จำนวนเงินที่เอาประกันต่ำ
  2. ระยะเวลาที่ตกลงเอาประกัน ถ้าเอาประกันเป็นระยะเวลายาว อัตราค่าเบี้ยประกันจะสูงกว่าการเอาประกันระยะสั้น
  3. อาชีพของผู้เอาประกัน ถ้าผู้เอาประกันทำงานในอาชีพที่มีการเสี่ยงภัยสูง อัตราค่าเบี้ยประกันก็จะสูงตามไปด้วย
  4. อายุของผู้เอาประกัน ถ้าอายุผู้เอาประกันน้อย อัตราค่าเบี้ยประกันจะต่ำกว่าผู้เอาประกันที่สูงอายุ
  5. สุขภาพของผู้เอาประกัน ถ้าสุขภาพของผู้เอาประกันสมบูรณ์แข็งแรงอัตราค่าเบี้ยประกันจะต่ำกว่าผู้เอาประกันที่มีสุขภาพไม่แข็งแรง
  6. ประวัติที่ผ่านมาของผู้เอาประกัน ซึ่งผู้เอาประกันจะต้องแจ้งตามความเป็นจริงโดยไม่ปิดบังข้อเท็จจริงต่างๆ
  7. ประเภทของการเอาประกัน เช่น การประกันชีวิตโดยอาศัยความทรงชีพ อาศัยความมรณะหรือประกันแบบผสม
  8. เชื้อชาติ สัญชาติ ท้องถิ่น ภูมิประเทศของผู้เอาประกัน ตลอดจนสภาพความเป็นอยู่และสุขภาพอนามัยที่แตกต่างกันจะมีผลต่ออัตราการตายที่จะมียอดสูงต่ำแตกต่างกันไป เช่น คนที่อยู่ในท้องถิ่นกันดารห่างไกลจากแพทย์ พยาบาล มีโรคภัยชุกชุม โอกาสที่จะเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายก็ง่ายกว่า
- ดังนั้น ในการพิจารณาอัตราค่าเบี้ยประกันชีวิตเกี่ยวกับผู้เอาประกันที่มีอายุน้อยหรืออายุมาก บริษัทรับประกันจะอาศัยอัตราความตายตาม Mortality table ซึ่งจะแจ้งให้ทราบเกี่ยวกับ State of being mortal, death rate, the human rate ซึ่งได้รวบรวมไว้เกี่ยวกับสถิติการตายของผู้ที่มีอายุในระดับต่างๆ กันไว้ ซึ่งจะถูกนำมาใช้เป็นหลักในการคำนวณหาอัตราค่าเบี้ยประกันชีวิตสำหรับผู้เอาประกันที่มีระดับอายุต่างๆ กัน